

Počet invazivních pneumokokových infekcí každoročně přibývá

12.11.2025

MAVE PR

Zápal plic, zánět mozkových blan nebo celková otrava organismu mohou mít společného původce – pneumokokovou infekci. Nebezpečná bakterie ohrožuje především děti, seniory a chronicky nemocné. Přibývá také nemocných v produktivním věku, což zatěžuje ekonomiku. Účinnou ochranu představuje očkování, proočkovanost v České republice je ale stále nízká. Odborníci na situaci upozorňují u příležitosti Světového dne pneumonií, který připadá na 12. listopadu.

Zdroj: freepik.com

Rostoucí hrozba: Invazivní pneumokoková onemocnění

Podle [Státního zdravotního ústavu](#) lékaři loni zaznamenali 608 případů invazivních pneumokokových onemocnění (IPO), což je o 100 případů více než v roce 2023. Zemřel na ně každý šestý pacient. Pokud bakterie pneumokoka proniknou do částí těla, kde se běžně nenachází, mohou způsobit invazivní onemocnění – například zánět mozkových blan nebo otravu krve. Mezi neinvazivní nemoci pak patří zánět středního ucha nebo dutin. Jednou z nejčastějších forem pneumokokové infekce je zápal plic, který může mít jak invazivní, tak neinvazivní formu.

Pneumokok "nasedá" na viry: Riziko těžkého zápalu plic

„Pneumokok se vyskytuje během celého roku, často je spojen s virovými onemocněními dýchacích cest, jako je covid-19, chřipka nebo RS virus, na které tzv. nasedá. V takovýchto případech hrozí riziko těžkého zápalu plic nebo otravy krve. Pacienti musí být hospitalizováni a mohou i zemřít,“ říká prim. MUDr. Hana Roháčová, Ph.D., z Kliniky infekčních

onemocnění Fakultní nemocnice Bulovka.

Při těžkém zápalu plic může dojít k poškození orgánu a pacienti se pak potýkají s dechovými obtížemi, sníženou fyzickou výkonností a jsou náchylnější k opakovaným infekcím plic. Pneumokokům se přitom téměř nelze vyhnout – přenáší se kapénkami při kašli, kýchání, mluvení a blízkém kontaktu. Vážná onemocnění hrozí především dětem, seniorům a chronicky nemocným pacientům.

Ekonomická zátěž: Nemocných přibývá i v produktivním věku

Nemocných však v poslední době přibývá i ve věkové skupině 40–64 let, kde minulý rok odborníci zaznamenali 221 nových případů IPO. Právě u pacientů v produktivním věku představuje pneumokoková infekce značnou ekonomickou zátěž.

Podle [Ústavu zdravotnických informací a statistiky](#) překročily jen náklady na léčbu osob s akutní infekcí horních a dolních cest dýchacích 8 miliard korun. Odborníci z [Institutu pro zdravotní ekonomii, politiku a inovace Ekonomicko-správní fakulty Masarykovy univerzity v Brně](#) ve své analýze odhadují, že ztráta produktivity způsobená chřipkou a pneumonií za rok 2024 dosáhla 4,8 miliardy korun.

Očkování jako jediná účinná ochrana: Výzva pro dospělé

Jedinou účinnou ochranou je očkování, které kojencům, seniorům nad 65 let a rizikovým pacientům se sníženou imunitou hradí zdravotní pojišťovny. „*Očkování doporučuji všem svým pacientům, a to i těm, kteří ještě nepřekročili hranici 65 let. Obzvláště pokud jsou vystaveni vyššímu riziku nákazy, například při hlídání vnoučat. V současnosti je navíc nově k dispozici očkování, které je již specificky zaměřené na dospělou populaci. Pacienti se mohou naočkovat kdykoli během roku a na rozdíl například od chřipky jej nemusí pravidelně opakovat. Pneumokoková infekce dokáže zkomplikovat stávající nemoci, jako je astma nebo chronická obstrukční plicní nemoc (CHOPN). I po vyléčení infekce se většinou původní nemoc zhorší a už se nám ji nepodaří vrátit do původního stavu,*“ říká prim. MUDr. Ivana Čierná Peterová, místopředsdkyně České pneumologické a fizeologické společnosti (ČPFS) ČLS JEP.

Zvýšení proočkovanosti je národní prioritou

Důraz na očkování proti pneumokokovým infekcím u rizikových osob je také součástí Národního plánu rozvoje geriatrické péče v ČR do roku 2035 nebo Národního kardiovaskulárního plánu.

„*Očkování proti pneumokokům významně snižuje komplikace spojené s infekcí a zvyšuje naději na dožití. Měli bychom proto usilovat o zvýšení proočkovanosti zejména v rizikové skupině starších osob, která je v České republice oproti jiným evropským zemím výrazně nižší,*“ uvádí Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MSc., MBA, prezident Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR a také prezident European Ageing Network a dodává: „*Oceňuji, že v připravované Národní očkovací strategii si ministerstvo zdravotnictví vůbec poprvé klade za cíl zásadně zvýšit proočkovanost i proti pneumokokům, a to nejen u osob starších 65 let, ale také obecně u osob se závažným chronickým onemocněním bez ohledu na věk.*“

Mezi ohrožené skupiny patří například diabetici, pacienti s cystickou fibrózou a CHOPN, lidé s nemocemi srdce a ledvin a také pacienti se sníženou imunitou. Na očkování přispívají i některé zdravotní pojišťovny v rámci svých preventivních programů.

Zdroj: MaVe PR